

СПРАВКА

за отразяване на приети и неприети предложения от обществените консултации по проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на Министерския съвет от 2022 г., обн., ДВ, бр.78 от 2022 г.

№ по ред на постъпване	Вносител	Предложение	Приема / не приема предложението	Мотиви
1.	Georgieva	Добавената в чл. 1, ал.3 гласи: <i>"Методиката не се прилага по отношение на строително-монтажни работи и доставки, извършени след като изпълнителят на договора или рамковото</i>	Приема се частично.	Текстът е редактиран.

	<p><i>споразумение е изпаднал в забава поради причини, за които отговаря."</i></p> <p>Методиката е разработена за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, а не за оценка на срока на извършваните работи. Последиците от неизпълнените в срок строително-монтажни дейности се уреждат в условията на договора и лишаването на част от изпълнителите от правото им да компенсират увеличението на разходите за основни стоки и материали е в противоречие с целта на приетата от министерски съвет методика. Търсения ефект на Методиката за преодоляване на инфлационната криза се превръща в инструмент за санкциониране на изпълнителите.</p> <p>В Чл. 4 във формулата $K_n = [(I_n - I_o)/I_o] * 100 * T_n$, I_o е стойността на индекса към 31.12.2020. за за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата.Добавения текст <i>"В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, I_o е стойността на индекса към датата на удължаване на валидността на офертата."</i> трябва да отпаде.</p> <p>До удължаване на валидността на офертата се стига основно поради обжалване на обществени поръчки, процедури по изменение на ПУП, неприключили отчуждителни процедури, липса на финансиране и др., които не са отговорност на изпълнителя. При случай на необходимост от удължаване на валидността, изпълнителя няма право да промени своята оферта, а само да декларира същите за нов период от време или да оттегли офертата си. Абсолютно недобросъвестно обстоятелствата, поради които е необходимо удължаване, се прехвърлят като негативи към</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Отразено в текста.</p>
--	---	-------------------	---------------------------

		изпълнителя, лишавайки го от правото на корекционен коефициент за периода от датата на подаване на оферта до датата на удължаването ѝ.		
2.	„Винс ин хок“ ООД	<p>§ 1. Досегашният текст на чл. 1 става ал. 1 и се създават ал. 2 и 3:</p> <p>„(2) Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на фактическото им извършване.</p> <p><i>С какъв документ се удостоверява момента на фактическото извършване на СМР?</i></p> <p><i>Достатъчно е да се разработят единни указания относно прилагането на методиката. Да се разработи и конкретен формуляр, който да се утвърди с методиката и да е еднакъв за всички обществени възложители.</i></p> <p><i>Да се задължат Възложителите да приемат работата най-малко на тримесечие за нуждите на методиката, чрез съставяне на КСС, което да се включва в последствие в Акта за</i></p>		

		<p>установяване на подлежащите на плащане СМР/съставян съгласно договора/ за плащане.</p> <p><i>Примерно: Да се съставят междинни отчети/по образец/ за нуждите на Възложителя по отношение на прилагането на методиката и в случай, че в съответният договор е предвиден друг период на отчитане /достигане на определен % изпълнение, времеви диапазон, етапност и т.н. /, съставените отчети по прилагане на методиката да се включват в Акта за приемане на СМР съобразно договора. Това да се уреди между страните /Възложител и Изпълнител/ за всеки конкретен договор, като не се допуска административно натоварване на страните със съставянето на дублиращи документи по наредба №3. Същите следва да се прилагат само към единият отчет. АОП следва да издаде указание за сключване на ДС между възложителите и изпълнителите по отношение на двата вида отчети. В много от случаите, актовете по наредба №3 не могат да бъдат остойностени, защото количествено -стойностната сметка/КСС/ която е като приложение към договора и служи за оформяне на акта за плащане, не съответства на количествената сметка/КС/ по проекта на даденият обект а е обобщение на видовете дейности, докато КС е подробна и следва проекта и неговата специфика. Актовете по Наредба №3 се съставят по КС на проекта, а КСС е обобщено по позиции и служи за остойностяване на извършените СМР.</i></p> <p>Предложението ми е текста „фактическото им извършване“ да се замени с „приемане от страна на Възложителя на извършените СМР за съответното тримесечие.“</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Приемането на СМР се извършва по реда на Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове по време на строителството.</p> <p>Приемането на СМР от възложителя е различно от фактическото извършване, което установяване е съобразно чл. 4а, ал. 1 от Методиката.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p>протоколи по време на строителството (обн., ДВ, бр. 72 от 2003 г.), както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите.</p> <p><i>Същите документи ще се представят и в предвиденият по договора акт за установяване на подлежащите за плащане СМР, това означава ли че документите по наредба №3 ЩЕ СЕ СЪСТАВЯТ В ДВА ЕКЗЕМПЛЯРА, което ще увеличи административната тежест при изпълнителя и надзора ? Става въпрос за изключително обемна документация по големите инфраструктурни проекти, което в много от случаите е невъзможно за изпълнение.</i></p> <p><i>Вижте коментара ми за чл.1.</i></p> <p>§ 5. В § 3 от Преходните и заключителни разпоредби, накрая се добавя:</p> <p>„В случай на удължаване на срока на валидност на офертата се прилага индексът към датата на удължаването на валидността на офертата.“.</p> <p><i>Тази клауза е некоректна. Съществуващата практика е процедурите за избор на изпълнител по ЗОП да продължават понякога две и повече години поради различни причини-обжалване, смяна на членове на комисииите и т.н. Потвърждаването на офертите, не променя датата на подаването им. Ценообразуването е актуално към датата на подаване на офертата. Не е коректно да се включва такъв параграф в ПЗР.</i></p>	<p>Приема се.</p>	<p>актове по време на строителството.</p> <p>Разпоредбата е отпаднала.</p>
--	--	---	-------------------	--

		<p>Предложението ми е този текст да отпадне.</p> <p>§ 6. Параграф 4 от Преходните и заключителни разпоредби се изменя така:</p> <p>„§ 4. На изменение подлежат цените за строително-монтажни работи по договори за обществени поръчки и рамкови споразумения за строителство, <u>извършени</u> след 30.06.2021 г.</p> <p>Старият текст е „приети след 30.06.2021 година“</p> <p><i>Подлежащите на индексирание СМР, извършени до датата на приемане на промените в методиката, следва да бъдат изчислени по досегашния ред и промените които се приемат трябва да действат заанапред, т.е. от датата на приемане на измененията в Методиката, начина на отчитане и приемане на работите. Разделянето на „Акта за приемане на подлежащите за плащане СМР“ по тримесечия, означава разделяне според датите на Актовете по Наредба 3, което освен страшно трудоемко в някои случаи е неприложимо.</i></p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Настоящото изменение има за цел постигане на яснота при прилагане на методиката. Приемането на дейностите по съответния договор като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори за обществени поръчки се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа. Поради тази причина с настоящото изменение критерият се променя, като за нуждите на индексацията се прилага индексът към тримесечието, в което дейностите по съответния договор са фактически извършени.</p>
--	--	--	----------------------	---

		<p>ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА</p> <p>§ 7. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.</p> <p><i>Да се запази старият текст на параграф 4 от ПЗР на методиката и да се добави нов параграф, който да урежда прилагането на измененията в методиката за приетите СМР от датата на приемането и занапред. Би се получил правен казус и не равнопоставено третиране на Изпълнителите по договорите за обществени поръчки които са получили вече индексации и тези които не са.</i></p> <p><i>Да се уреди недвусмислено въпросът относно договорите, които са с изпълнен предмет, но са действащи към датата на приемане на методиката-изпълнени СМР, въведен в експлоатация обект с Разрешение за ползване, договора е валиден до датата на изтичане на последният гаранционен срок. Същите подлежат на изменение, в частта за индексирание съгласно разпоредбите на ЗОП.</i></p> <p><i>За да се постигнат целите на Методиката е необходимо еднозначното и прилагане спрямо изпълнителите по договорите за обществени поръчки, без да се увеличава административната тежест за всички страни по договорите за изпълнение, да се предвидят средства в бюджета на</i></p>	<p>Приема се по принцип.</p>	<p>Всеки нормативен акт има правно действие занапред.</p>
--	--	--	------------------------------	---

		<i>Възложителите с цел своевременното им получаване от Изпълнителите.</i>		
3.	Камара на строителите в България	<p>1. На първо място, считаме, че с оглед еднозначност при прилагането и тълкуването на този акт, в чл. 1, ал. 1 следва да се конкретизира, че с методиката се регламентира начинът за изменение на цената на всички договори за обществена поръчка и рамкови споразумения, като същият следва да придобие следната редакция:</p> <p><i>„Чл. 1. (1) С методиката се регламентира начинът за изменение на стойността на всички договори и рамкови споразумения за строителство, сключени по реда на ЗОП, при които, вследствие на инфлация, съществено са увеличени:</i></p> <p><i>1. цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на дейностите по договора за строителство и рамковото споразумение за строителство;</i></p> <p><i>2. цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на договора за доставка и рамковото споразумение за доставка, сключени от възложители, извършващи една или няколко секторни дейности, свързани с природен газ и топлинна енергия и/или електроенергия, когато доставката е пряко относима към осъществяването на съответната секторна дейност.</i></p>	Не се приема.	<p>Съгласно Закона за нормативните актове основните структурни единици на нормативния акт са членове. Неговите по-малки съставни части са алинеите, точките и буквите. Недопустимо е по-малките съставни части да противоречат на по-големите.</p> <p>В Закона за обществените поръчки е използван терминът „цена на договор за обществена поръчка“, поради което и наименованието на подзаконовия нормативен акт е „Методика за изменение цената на договор...“.</p> <p>Терминологията, използвана в подзаконов нормативен акт, следва да съответства на тази в закона.</p> <p>Относно т.1: Предмет на изменение е цената на договор</p>

		<p>2. Съгласно текста на новата ал. 2 на чл. 1 „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на фактическото им извършване“. Считаме, че така фиксираният момент на изменение цената на съответния договор би създавал определени практически пречки и затруднения. По-конкретно, предложеният Проект не създава механизъм за определяне и установяване на конкретните стойности на извършените разходи за стоки и материали. Нещо повече, в Проекта съществува вътрешно противоречие, доколкото ал. 2 на новосъздадения чл. 4а предвижда, че „Към отчета по ал. 1 се прилагат съставените актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г., както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите“. Актовете по Наредба № 3 се съставят по повод не само извършването, но преди всичко приемането на вече изпълнените работи, т.е. именно удостоверяването и приемането на извършените СМР позволява и установяване размера на съответните разходи. (В допълнение, визираните актове включват като приложение количествени сметки/отчети, позволяващи точното измерване обема на изпълнените дейности, вкл.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>за обществена поръчка в цялост и няма правна възможност за нейното разделяне.</p> <p>Нееднозначният подход при определяне размера на изменението на цената на основни стоки и материали, формиращи стойността на договор за обществена поръчка и рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация, налага изменение на Постановление № 290 на Министерския съвет от 2022 г. Цели се постигане преодоляване на различията при прилагането на методиката във връзка с последиците от увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор за обществена поръчка или рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация. Настоящото изменение има за цел постигане на яснота при прилагане на</p>
--	--	--	----------------------	--

		<p>обема на вложените стоки и материали). От казаното следва, че именно момента на приемане на работите е меродавен относно определянето на извършените разходи за основни стоки и материали, формиращи стойността на договора. Наред с горното следва да се отбележи, че към момента на фактическо извършване на работите липсва яснота дали те ще бъдат одобрени и приети от страна на Възложителя, както и в какъв обем - оттук и самата индексация няма как да бъде практически приложена или нейното прилагане би било крайно затруднено и потенциално опорочено. Въз основа на гореизложеното, предлагаме текстът на чл. 1, ал. 2 от Методиката да придобие следната редакция:</p> <p><i>„Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на приемането им “.</i></p>		<p>методиката. Приемането на дейностите по съответния договор като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори за обществени поръчки се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа. Правната възможност извършената работа да бъде приемана през различни периоди от време води до изкривяване на обезщетителния характер на индексацията, както и до неоснователно обогатяване в някои случаи. Поради тази причина с настоящото изменение критерият се променя, като за нуждите на индексацията се прилага индексът към тримесечието, в което дейностите по съответния договор са фактически извършени.</p>
--	--	---	--	--

		<p>3. На трето място, предлагаме да отпадне алинея 3 на чл. 1, тъй като така предложеният текст би създал условия, при които възложителите биха могли да използват недобросъвестно маловажни поводи и причини, с които да поставят изпълнителите по договорите в забава, в резултат на което да откажат прилагане на методиката. Цитираният текст е незаконосъобразен, доколкото въвежда ограничения, които не се съдържат в Закона за обществените поръчки. Освен това, всеки един договор съдържа клаузи за санкциониране на Изпълнител при забава в изпълнението на възложените му работи. Разглежданата разпоредба от Проекта на практика съставлява втора санкция за изпълнителя за едно и също деяние. В този смисъл, в случай че съществува причина, поради която възложителите не могат да приложат Методиката, предлагаме да бъде добавен текст, чрез който да се създаде възможност за изпълнителите, при такъв недобросъвестен и немотивиран отказ, да имат правото да прекратят договора или рамковото споразумение. Конкретно предложение за такъв текст се съдържа в т. 10 от настоящото становище.</p> <p>4. На следващо място, предлагаме допълнение на чл. 3, с оглед равнопоставеност при прилагане методиката по отношение договори за строителство и за доставки, като след края на член 3 да се добави следния текст:</p> <p><i>„Изменението на цената на договор и рамково споразумение за строителство по чл. 1 се прилага винаги при разлика в стойността на индексите по чл. 4 в размер повече от 3 процентни пункта, към момента на</i></p>	<p>Приема се частично.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p> <p>Изменението на цената на договор и рамково споразумение в резултат на инфлация е правна възможност по силата на чл. 117а във връзка с чл. 116, ал. 1, т. , 2 и 3 от ЗОП, реализирането на която е по</p>
--	--	---	---	--

		<p><i>извършване на дейностите по договора и рамковото споразумение, което е и основание за прилагане на предвидените в чл. 116 от ЗОП хипотези. "</i></p> <p>Във връзка с предложеното по чл. 3, допълнително предлагаме в чл. 6 от Методиката цифрата 5 да бъде заменена с цифрата 3.</p> <p>5. Имаме сериозни възражения, визиращи разпоредбата на чл. 4а, ал.1 (нова) от Проекта, по силата на която: „В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи.“. Трябва да се има предвид, че в действащото законодателство не се съдържат разпоредби, задължаващи Възложителите на обществени поръчки да разглеждат и приемат работите, изпълнени от изпълнителите в определен срок, нито се предвиждат законови санкции за Възложителите в подобни случаи. Свидетели сме на случаи, при които приемането на работите се извършва в срок до 60 дни, например. В тази хипотеза, ако работите са изпълнени през м. март, на основание чл. 4а от Проекта, страните следва до края на м. април да съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който да посочат видът, количеството и стойността на извършените дейности. Тогава ще се поради</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>преценка на възложителя, и не може да се предвиди задължение за прилагане на индексация. Методиката няма задължителен характер, тя се прилага при осигурен финансов ресурс от възложителя.</p> <p>Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба № 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p>въпросът - съставяйки този отчет, налице ли ще бъде приемане на работите от възложителя или не и дали няма да станем свидетели на откази на възложители да подписват подобни отчети. С оглед на тези съображения, предлагаме разпоредбата на чл.4а от Проекта да отпадне в този си вид. Механизма на отчитане би следвало да бъде разписан в ЗОП, а не в ПМС, което да „дописва“ закона.</p> <p>6. В случай, че нашето предложение за създаване на механизъм за отчитане за нуждите на индексацията не бъде възприето, както и с цел постигане на еднородно прилагане на Методиката, предлагаме промяна на чл. 4а, ал. 2, като същият придобие следната редакция:</p> <p><i>„(2) Към отчета по ал. 1 се прилагат единствено съставените актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (обн., ДВ, бр. 72 от 2003 г.). В отделни случаи, когато такива не са предвидени в условията на конкретния договор или рамково споразумение, или тяхното съдържание не може да удостовери по безспорен начин вида стойността и периода на извършване на дейностите, могат да се приложат други доказателства, удостоверяващи извършване на дейностите, но само дотолкова доколкото такива са предвидени съгласно договора или рамковото споразумение.“</i></p> <p>7. На седмо място, в случай че предложението ни по т. 5 от настоящото становище не бъде възприето, имайки предвид, че при индексирание на цената по Методиката следва да се отчита евентуалното наличие на приложен друг договорен механизъм, предлагаме изменение на изречение второ от чл.</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Съгласно мотивите към коментара по т.5.</p> <p>Съгласно мотивите към коментара по т.5.</p>
--	--	--	---	---

		<p>4а, ал. 4, като същото да придобие следната редакция /в случай, че ал.1 на чл.4 остане непроменена/:</p> <p><i>„В получената стойност не следва да се обхващат дейности, за които е предвиден и приложен друг механизъм на изменение на цената, съгласно договора или рамковото споразумение.“</i></p> <p>8. На осмо място, в случай че предложението ни по т. 5 от настоящото становище не бъде възприето, считаме за правилно и законосъобразно, с оглед запазване равнопоставеност при прилагане на посочената Методика, да бъде предвидено съставяне на отчет за нуждите на индексацията по отношение строително-монтажните дейности, изпълнени в периода от началната дата на индексацията до приемане на предвидените с настоящия Проект промени. За да бъде постигнат еднозначен подход при прилагането на Методиката, както и справедливо обезщетение, предлагаме да бъде добавен текст в Методиката, под формата на алинея 5 на чл. 4а или в Преходни и Заключителни разпоредби, а именно:</p> <p><i>„Отчет за нуждите на индексацията по договор за обществена поръчка или рамково споразумение, чието изпълнение на СМР е завършило към датата на влизане в сила на чл. 4а, се съставя за всяко календарно тримесечие в срок до 30 (тридесет) дни от влизане в сила на това изменение.“</i></p> <p>9. На девето място, считаме за целесъобразно, с оглед създаване на равнопоставеност, да бъде предвиден текст, съгласно който при прилагане на Методиката за изменение цената на договор за обществена поръчка или рамково</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Съгласно мотивите към коментара по т.5.</p> <p>Не съдържа конкретно и ясно предложение.</p>
--	--	--	---	--

		<p>споразумение, индексирването на цената да се извършва в размера, получен при прилагането на формулата по чл. 4 от Методиката. По този начин ще бъде гарантирана яснота при прилагането на методиката, еднозначен подход при определяне размера на изменението на цената, каквито са и основните мотиви за предлагане на Проекта за изменение на Методиката. В този смисъл, отправяме предложение да бъде предвидена нова точка в Преходните и заключителни разпоредби на Методиката, както следва:</p> <p><i>„Всяко изменение на цената на договор или рамково споразумение по реда на настоящата Методика, се извършва задължително в размер, определен по правилата на Методиката.“</i></p> <p>10. На десето място, Проектът за изменение на Методиката предвижда същата да не бъде прилагана в хипотезата на забава на изпълнителя по договора, дължаща се на негово виновно поведение. В този смисъл, считаме за правилно, с цел да не бъдат създавани условия за облагодетелстване на една от страните по облигационната връзка, в какъвто смисъл са и мотивите на приемане на Проекта за изменение на Методиката, да бъде предвидена възможност за Изпълнителя да прекрати едностранно договора в случай на отказ от страна на Възложителя за прилагане на Методиката, при наличие на основанията за това. С оглед посоченото, предлагаме създаването на нова алинея в чл. 1 със следния текст:</p> <p><i>„Отказ от индексация от страна на Възложителя може да служи като основание за прекратяване на договора за обществена поръчка от страна на Изпълнителя, без това</i></p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p>
--	--	--	----------------------------	------------------------------

		<p><i>да се счита за неизпълнение на Договора от негова страна.</i></p> <p>“.</p> <p>11.В Проекта на Методика не е заложен текст, който да гарантира справедлива индексация на цената на договорите, чието изпълнение е приключило към настоящия момент. В този смисъл, считаме, че в Методиката следва да се предвиди текст, съгласно който Методиката е приложима за изпълнени строително-монтажни работи в периода, допустим съгласно методиката, и по отношение на договори, по които е наличен гаранционен срок към момента на индексирването. С оглед посоченото, отправяме предложение за създаване на нов параграф в Преходните и заключителни разпоредби на Методиката, както следва:</p> <p><i>„ Индексация по настоящата Методика се извършва и по договори, по които към датата на влизането ѝ в сила, договорените дейности са изпълнени и финансово разплатени, но е наличен гаранционен срок към момента на изменението на цената на договора или рамковото споразумение. “.</i></p> <p>С цел избягване на противоречиво прилагане на Методиката, предлагаме допълнение на § 2 от Преходни и заключителни разпоредби, като същият да придобие следната редакция:</p> <p><i>„За начална дата на наличие на инфлация се приема 31.12.2020 г. За основание за прилагане хипотезите на чл.116 от ЗОП се приема изменение на индексите, посочени в чл. 4 и чл. 7, с 3 или повече проценти пункта към момента на извършване на съответно строително-монтажните</i></p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предмет на Методиката е договор, чието изпълнение не е завършило. Гаранционният срок започва да тече след изпълнението и предаването, съответно приемането от стана на възложителя на дейностите, предмет на договора, следователно предложението излиза извън приложното поле на Методиката.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p><i>работи или доставката по договора или рамковото споразумение.</i></p> <p>12. Проектът на постановление на Министерски съвет не предвижда разходи/трансфери/други плащания, които да се предлагат за одобрение, както и съгласно мотивите, не води до въздействие върху държавния бюджет. Считаме за икономически обосновано и целесъобразно проектът на ПМС да предвиди финансов ресурс, чрез който да се осигури реално извършване изменение на цената на договорите за обществена поръчка в резултат на инфлация, при спазване всички условия на Методиката.</p> <p>13. Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на МС от 2022г., регламентира единствено начина за изменение на цената на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет строителство и дейности, свързани с доставка на природен газ и топлинна енергия и/или електроенергия. Въпросната методика не засяга индексацията на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет предоставяне на консултантски услуги, проектиране, извършване оценка на съответствието на инвестиционни проекти и упражняване на строителен и авторски надзор, което, според нас, представлява сериозен нормативен пропуск, тъй като цитираните услуги са важна и неотменна част от строителния процес. Считаме за необходимо допълване на Методиката с текстове, визиращи изменение</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Методиката няма задължителен характер, тя се прилага при осигурен финансов ресурс от възложителя.</p> <p>Предложението е извън предмета на Методиката.</p>
--	--	--	---	---

		<p>на цените на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет извършването на консултантски услуги в строителството, на основание чл. 117а, ал.1 от ЗОП, имайки предвид важноста и обществената значимост на строителните обекти, особено инфраструктурните такива. Чести са случаите, в които консултантът изпълнява стриктно задълженията си по договора за консултантски услуги, въпреки забавата в процеса на строителство, поради независещи от него причини, които не могат да му бъдат вменени във вина, без да получи допълнително заплащане/корекция на цената за това. В резултат на това, фирмите, упражняващи консултантска и проектантска дейност по време на строителния процес, търпят неоправдано високи финансови загуби. Има продължителни периоди, през които консултантът или проектантът, осъществяващ авторски надзор, не получава заплащане, поради забавяне на строителството и малкия процент изпълнени СМР. Финансовото поддържане на екипите на консултанта /проектанта и извършването на постоянни месечни разходи по изпълнение на проекта вече поставят в риск търговската дейност на всеки консултант и проектант. Нашето предложение е Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на МС от 2022г. (обн., ДВ, бр.78 от 2022г.) да бъде допълнена, като в нея бъдат включени и разпоредби за индексация на цената на договорите за консултантски и проектантски услуги.</p>		
4.	Община Варна	Във връзка с предоставената ни възможност за мнения и препоръки по проекта на Методика за индексирание	Приема се.	Текстът е редактиран.

		<p>на разходите по договори, изразяваме следното становище:</p> <p>1. Относно новия текст на ал. 3 „Методиката не се прилага по отношение на строително-монтажни работи и доставки, извършени след като изпълнителят на договора или рамковото споразумение е изпаднал в забава поради причини, за които отговаря. " -във всеки един договор за изпълнение са предвидени различни механизми за санкции и неустойки относно забава в изпълнението. В така предвидения текст се залага една допълнителна неустойка не разписана в договорите за изпълнение, което води до значителна промяна на подписания договор и може да доведе до двойно санкциониране на изпълнителя. Предлагаме текста да отпадне.</p> <p>2. Относно новия текст на чл. 4 „Размерът на изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация се определя за всяко календарно тримесечие по формулата: $K_p = [(I_n - I_o)/I_o] * 100 * T_n$, при която:</p> <p>$K_p$ е корекционен коефициент, представляващ изразената в проценти стойност, приложима към подлежащите на изменение стойности на строително-монтажни работи, изпълнени през съответното тримесечие (закръглена до втори знак след десетичната запетая);</p> <p>I_n е стойността на индекса за тримесечието, в която са изпълнени дейностите по договора, или тримесечието, за което се индексира рамковото споразумение, определени в междинния тримесечен отчет, съгласно чл. 4а. По отношение на авансови плащания I_n е стойността на индекса</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Отразено в текста.</p>
--	--	--	-------------------	---------------------------

		<p>към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане; Io е стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата. В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, Io е стойността на индекса към датата на удължаване на валидността на офертата. В случай на последващо индексирание, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение.</p> <p>Тп е тежестният коефициент за съответния вид строеж съгласно таблицата за Тежест на строителните материали в себестойността на различните видове строежи."</p> <p>До удължаване на валидността на офертата се стига основно поради забавена работа на оценителните комисии, обжалване на обществени поръчки, липса на финансиране и др., които не са отговорност на изпълнителя. При случай на необходимост от удължаване на валидността, изпълнителя няма право да промени своята оферта, а само да декларира същите за нов период от време или да оттегли офертата си. Абсолютно недобросъвестно обстоятелствата, поради които е необходимо удължаване, се прехвърлят като негативи към изпълнителя, лишавайки го от правото на корекционен коефициент за периода от датата на подаване на оферта до датата на удължаването да запази своята стойност от действащата методика, а именно: „Io е стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата."</p>		
--	--	--	--	--

		<p>3. В текста на чл. 4 „В случай на последващо индексирание, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение" има различно тълкуване от контролните органи и следва да бъде допълнен както следва „В случай на последващо индексирание на същите видове СМР, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение" или текста да отпадне.</p> <p>4. Относно новия текст на чл.4а, ал.1 „Чл. 4а. (1) В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи". Предлагаме следната редакция „Чл. 4а. (1) В 30-дневен срок от <u>публикуване на индекса</u> за календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи"</p>	<p>Приема се.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p> <p>Целта на междинния тримесечен отчет е установяване вида, количеството и стойността на извършените СМР, а не стойността на индексацията.</p>
5.	Геострой АД	<p>Съгласно текста на новата ал. 2 на чл. 1 „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба</p>

	<p>стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на фактическото им извършване“.</p> <p>Считаме, че така фиксираният момент на изменение цената на съответния договор би създал определени практически пречки и затруднения. По-конкретно, предложеният Проект не създава механизъм за определяне и установяване на конкретните стойности на извършените разходи за стоки и материали. Нещо повече, в Проекта съществува вътрешно противоречие, доколкото ал. 2 на новосъздадения чл. 4а предвижда, че „Към отчета по ал. 1 се прилагат съставените актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г., както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите“. Актовете по Наредба № 3 се съставят по повод не само извършването, но преди всичко приемането на вече изпълнените работи, т.е. именно удостоверяването и приемането на извършените СМР позволява и установяване размера на съответните разходи. (В допълнение, визираните актове включват като приложение количествени сметки/отчети, позволяващи точното измерване обема на изпълнените дейности, вкл. обема на вложените стоки и материали). От казаното следва, че именно момента на приемане на работите е меродавен относно определянето на извършените разходи за основни стоки и материали, формиращи стойността на договора.</p> <p>Наред с горното следва да се отбележи, че към момента на фактическо извършване на работите липсва яснота дали те ще</p>		<p>№ 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p>
--	--	--	---

		<p>бъдат одобрени и приети от страна на Възложителя, както и в какъв обем – оттук и самата индексация няма как да бъде практически приложена или нейното прилагане би било крайно затруднено и потенциално опорочено.</p> <p>Въз основа на гореизложеното, предлагаме текстът на чл. 1, ал. 2 от Методиката да придобие следната редакция: „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсират съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на приемането им“.</p> <p>По-нататък, във връзка с разпоредбата на чл. 4а, ал. 1 (нова) от Проекта, съобразно която: „В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи.“, следва да се има предвид, че в действащото законодателство не се съдържат разпоредби, задължаващи Възложителите на обществени поръчки да разглеждат и приемат работите, изпълнени от изпълнителите в определен срок, нито се предвиждат законови санкции за Възложителите в подобни случаи. Свидетели сме на случаи, при които приемането на работите се извършва в срок до 60 дни, например. В този случай, ако работите са изпълнени в м.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба № 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p>март, на основание чл. 4а от Проекта, страните следва до края на м. април да съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който да посочат видът, количеството и стойността на извършените дейности и тогава ще се поради въпросът – съставяйки този отчет, налице ли ще бъде приемане на работите от възложителя или не и дали няма да станем свидетели на откази на възложители да подписват подобни отчети?!?! С оглед на тези съображения, предлагам разпоредбата на чл.4а, ал.1 (нова) от Проекта да отпадне.</p> <p>Не на последно място, недоумение буди и разпоредбата на чл. 1, ал. 3 (нова) от Проекта, съобразно която: „(3) Методиката не се прилага по отношение на строително-монтажни работи и доставки, извършени след като изпълнителят на договора или рамковото споразумение е изпаднал в забава поради причини, за които отговаря.“</p> <p>Считаме, че цитираният текст е незаконосъобразен, доколкото въвежда ограничения, които не се съдържат в Закона за обществените поръчки. Допълнително, всеки един договор съдържа клаузи за санкциониране на Изпълнител при забава в изпълнението на възложените му работи. Разглежданата разпоредба от Проекта на практика съставлява втора санкция за изпълнителя за едно и също деяние, което е недопустимо, поради което предлагам клаузата да отпадне.</p>	Приема се частично.	Текстът е редактиран.
б.	„ЕСО“ ЕАД	В предложената нова алинея 2 на чл. 1 текстът променя момента на изменение на цената на договора или рамковото споразумение и той става момента на „фактическо	Не се приема.	Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е

	<p>извършване“ на разходите за основни стоки и материали“. В този смисъл е и промяната на чл. 4, където е формулата. Кп се нарича вече корекционен коефициент, и формулировката за подлежащите на изменение стойности на СМР са тези, които са изпълнени през съответното тримесечие. Ip е стойността на индекса за тримесечието в което са изпълнени дейностите по договора, докато предишния текст гласеше тримесечието, в което са приети дейностите по договора. Въвежда се и междинен тримесечен отчет по чл. 4а., в който се посочват вид, количество и стойност на извършените през тримесечието строително-монтажно работи.</p> <p>Мотиви: Недопустимо е с предложените изменения да се преуреждат договорни отношения, тъй като договорните клаузи уреждат срокове за приемане и актуване на извършените строителни дейности съгласно изискванията на Наредба №3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството на МРРБ към ЗУТ.</p> <p>Относно изложените мотиви в Доклада на МРРБ, че „правната възможност извършената работа да бъде приемана през различни периоди от време води до изкривяване на обезщетителния характер на индексацията, както и до неоснователно обогатяване в някои случаи“, подобни хипотези няма да съществуват за напред, тъй като Инфлацията[1] от началото на годината (септември 2023 г. спрямо декември 2022 г.) е 3.6%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2022 - септември 2023 г. спрямо периода октомври 2021 - септември 2022 г. е 12.4%.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба № 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p> <p>Не съдържа конкретно предложение.</p>
--	--	----------------------	---

		<p>Относно индексът на цени на производител на вътрешния пазар на строителни материали [2] за Q4 2022 и Q1 2023 г. са с най-високи стойности и в следващото тримесечие отчитат спад. Отчетните данни сочат понижаване на инфлационния индекс, а прогнозите са аналогични, предвид провежданата фискална политика на ЕЦБ, и няма да са налице условия за умишлено забавяне в изпълнението на строително-монтажните дейности.</p> <p>Предложените текстове за промяна в чл.1, ал.2, отнасящи се до момента на изменение на цената на договора или рамковото споразумение към „фактическото извършване“ на разходите, са приложими единствено към договори с поетапно изпълнение на строително монтажните дейности с междинно фактуриране на същите.</p> <p>[1] Инфлация и индекси на потребителските цени за септември 2023 година (nsi.bg)</p> <p>[2] Резултат от справка (nsi.bg)</p>		
7.	СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА ПЪТИЩА“	<p>I. По § 1 от проекта:</p> <p>Сдружението предлага текстът на новата ал. 3 в чл. 1 на методиката да отпадне.</p> <p>Съображенията за това са следните:</p> <p>Текстът на предложената нова ал. 3 в чл. 1 не съответства на заявените цели на вносителя, от една страна, а от друга страна, приемането ѝ с ПМС е в противоречие със Закона за</p>	Приема се.	Текстът е редактиран.

	<p>нормативните актове.</p> <p>1. Съгласно чл. 2, ал. 1 ЗНА, съответно чл. 76, ал. 1 АПК, нормативни административни актове се издават от изрично овластени от Конституцията или закон органи., т.е. предвидена е специална компетентност относно субектите на издаване и приемане на акта. Тази компетентност не може да се делегира - ал. 2 на същата разпоредба от ЗНА. Нормата на чл. 2, ал. 2 от ЗНА е императивна и тя съдържа изрична забрана компетентността да бъде прехвърляна на други длъжностни лица. Нарушението на разпоредбата на чл. 2 от ЗНА винаги води до нищожност на нормативния акт. Принципът, който е заложен в разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от ЗНА е, че материята, до която се отнася законът, трябва да уреди всички основни обществени отношения, които се поддават на трайна уредба. В ал. 2 на същата правна норма е предвидено, че за уреждане на други отношения, касаещи същата материя, законът може да предвиди издаването на подзаконов нормативен акт. В съответствие с нормата на чл. 10 от ЗНА обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен, съответно когато за такива има издаден нормативен акт, същите подлежат на уредба с неговото допълнение или изменение. Безспорно е, че Министерският съвет е орган, комуто законодателят възлага издаването на нормативни административни актове. Нормотворческата функция на МС по приемане на постановления, наредби, правилници и др. нормативни актове е дейност, подчинена изключително на законовата делегация - чл. 114 от КРБ и чл. 6 от ЗНА. Липсата</p>		
--	--	--	--

	<p>на законово определена компетентност за издаването на даден нормативен акт прави същия нищожен. Само законът може да оправомощи даден орган в държавата да издаде нормативен акт. Законодателят е този, който преценява необходимостта от правна регламентация с подзаконов нормативен акт, т.е. степента на правна абстракция на нормите, той определя коя материя трябва да бъде регламентирана на подзаконово ниво и кой е органът, който да стори това. Недопустимо и в разрез с правилата на ЗНА е с ПМС да се преуреждат обществени отношения, уредени с нормативен акт от по-висока степен без последният да делегира подобна компетентност. Касае се до материална компетентност на органа, който издава подзаконовия акт и липсата ѝ води до нищожност на съответния акт или на части от него. Предложеният текст на коментирания нов а.л. 3 в чл. 1 от методиката на практика представлява въвеждане на изключение от правилото, въведено с разпоредбата на чл. 117а от ЗОП, съгласно което в случаите на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основни стоки и материали, които формират стойността на договор за обществена поръчка, изменението на цената е допустимо, като такова изменение следва да бъде направено на база методика, одобрена с акт на Министерския съвет. Нормата на чл. 117а от ЗОП не съдържа законова делегация Министерският съвет да определя изключения от правилото, установено със специалния закон (ЗОП), да се изменя цената на договор за обществена поръчка, когато в резултат на инфлация съществено са увеличени цените на основни стоки</p>		
--	--	--	--

		<p>и материали, които формират стойността на договор за обществена поръчка. Подобни изключения могат да бъдат направени само с изменение и допълнение на нормативен акт от същата степен, с който са уредени, а именно със закон за изменение и допълнение на ЗОП. В разпоредбата на чл. 117а, ал. 1 от ЗОП е делегирана компетентност на Министерския съвет да приеме нормативен акт само за методика, по реда на която да се изчислява и определя изменението на цената на договор за обществена поръчка. Законодателят не е предвидил с акта да се регламентират въпроси относно изключения при приложението на правилото на чл. 117а от ЗОП.</p> <p>Ето защо и с оглед липсата на делегация от закона (ЗОП) приемането на предложената нова ал. 3 в чл. 1 от методиката с постановление на МС, би превърнала постановлението в тази му част в нищожен нормативен акт, приет в нарушение на чл. 2 от ЗНА, чл. 76, ал. 1 от АПК и чл. 114 от КРБ.</p> <p>2. Отделно от посоченото в т. I.1. от настоящото становище, предложеният текст на коментиранията нова ал. 3 в чл. 1 от методиката по никакъв начин не съответства на целта и духа на закона, а именно: компенсиране същественото увеличение в резултат на инфлация на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договора, за да не се допуска неоснователно обогатяване на която и да е от страните. Прилагането на методиката по никакъв начин не облагодетелства изпълнители, които са в забава по причини, за които отговарят, тъй като и законът, и съответният договор</p>	<p>Приема се по принцип.</p>	
--	--	--	------------------------------	--

	<p>ясно определят отговорността от забавеното изпълнение. Изменението на договорната стойност, определено по реда на методиката, променя и размера на договорните неустойки и гаранции за изпълнение и гаранционен срок, респ. по никакъв начин не застрашава правата на възложителя да защити интереса си, като ангажира отговорността на насрещната страна.</p> <p>3. Отделно от посоченото в т. I.1. от настоящото становище, предложеният текст на коментиранията нова ал. 3 в чл. 1 от методиката касае единствено договори и рамкови споразумения за строителство. Съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗОП обществена поръчка е придобиването от един или няколко възложители посредством договор за обществена поръчка на строителство, доставки или услуги от избрани от тях изпълнители, предназначени за обществени цели или за нуждите на публични възложители, а при секторни възложители - за изпълнение на секторни дейности. Обществените поръчки се възлагат в съответствие с принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и по-специално тези за свободно движение на стоки, свобода на установяване и свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и с произтичащите от тях принципи на равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност - чл. 2, ал. 1 от ЗОП. Обекти на обществени поръчки са: строителството, доставките на стоки, осъществявани чрез покупка, лизинг, наем или финансов лизинг, със или без право на закупуване,</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Не съдържа конкретно предложение.</p>
--	---	----------------------	--

		<p>както и всички необходими предварителни дейности по употребата на стоката, като инсталационни или монтажни работи, тестване на машини и съоръжения и други и предоставянето на услуги. Липсва аргументация, правна и житейска логика за въвеждане на подобно ограничение само за случаите, в които се касае за договор или рамково споразумение за строителство, като с подобна разпоредба се нарушават се общовалидни принципи на равенство и недопускане на дискриминация, гарантирани от ДФЕС. От мотивите на вносителя не става ясно защо за изпълнителите по договори и рамкови споразумения за доставка, сключени от възложители, извършващи една или няколко секторни дейности, свързани с природен газ и топлинна енергия и/или електроенергия, или пък за изпълнителите по договори за услуги, е допустимо изменение на цената на изпълнение дейности по реда на чл. 117а от ЗОП дори и по отношение на тях да е налице забавено изпълнение.</p> <p>4. Разпоредбата на чл. 117а от ЗОП представлява само една от няколко възможни хипотези на допустимо изменение на договор за обществена поръчка по чл. 116 от ЗОП. Липсват аргументация, правна и житейска логика при въвеждане на ограничението, което се налага с коментираната разпоредба от проекта само за случаите, в които се касае за изменение на цената на договор поради нарастваща инфлация (изменение на цената може да има по чл. 116 от ЗОП извън случаите по чл. 117а от ЗОП).</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Не съдържа конкретно предложение.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p>II. § 2 от проекта:</p> <p>Сдружението предлага от текста на предложеното изменение на чл. 4 на методиката да отпадне изречението: <i>„В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, Io е стойността на индекса към датата на удължаване на валидността на офертата.“</i></p> <p>Съображенията за това са следните:</p> <p>Коментираният текст не съответства на заявените цели на вносителя на проекта и вместо да води до преодоляване изкривяването на обезщетителния характер на индексацията и да препятства случаите на неоснователно обогатяване, постига точно обратния ефект.</p> <p>В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, съответният участник/избран изпълнител не променя предложените от него цени (същият няма подобно право), а декларира, че продължава да бъде обвързан от същите за нов период. До подобни случаи често се стига поради процедури по обжалване на обществени поръчки, липса на осигурено финансиране, не приключили отчуждителни процедури и т.н. - все обстоятелства, които са извън отговорността на участника/изпълнителя. Ето защо, в съответствие с икономическата логика и принципа на добросъвестност и именно с цел избягване възможността едната страна да се облагодетелства неоснователно за сметка на другата, в тези случаи отправна точка следва бъде датата на подаване на офертата.</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p>
--	--	---	-------------------	------------------------------

		<p>В допълнение на гореизложеното: Чл. 117а от ЗОП е призван да осигури правна сигурност, като постановява, че в случаите по чл. 116, ал. 1, т. 1, 2 и 3 изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основни стоки и материали, които формират стойността на договора, се извършва съгласно методика, одобрена с акт на Министерския съвет.</p> <p>При депозиране на ценово и техническо предложение за изпълнение на обществена действащото законодателство за изменение на цената на договор за възлагане на обществена поръчка. Горното „спестява“ необходимостта в ценовата оферта да бъдат калкулирани предварително всички потенциални рискове, в това число инфлационни, свързани с възникване на непредвидени обстоятелства или обстоятелства, които при полагане на дължимата грижа възложителят не е могъл да предвиди преди обявяването на поръчката. Горната законова постановка защитава обществения интерес, като в резултат на транспонирането и - първоначално в Европейското законодателство от практиката на Европейския съд, а в следствие и в националния закон се ограничават рисковете от депозиране на оферти, в които са калкулирани неограничен брой потенциални, възможни рискове. При наличие на нормативно гарантирана правна сигурност, участниците в процедурите съобразяват ценовите си предложения с предмета, обема и сложността на подлежащите на изпълнение работи.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>При възприемане на предложения в чл. 4 от Методиката текст, тази правна сигурност, осигуряваща лоялна конкуренция при равни условия се изкривява от случайни и независещи от волята на изпълнителите условия: дали и кога ще бъдат поканени да потвърдят предложенията си и/или за сключване на договор.</p> <p>От практическа гледна точка, разликата в сроковете за сключване на договори за обществени поръчки, обявени от възложители по едно и също време, е съществена. Налице са случаи, в които между обявяването на поръчката и сключването на договора е налице стандартен времеви период - до 6, 8 календарни месеца. Налице са и случаи, при които от обявяването на поръчката и депозирането на офертата, до сключването на договор минават години. В случай, че изпълнителят е избран след съпоставяне (оценяване) на ценовото му предложение с ценовите предложения на другите участници, то горния баланс би бил налице и след прилагане на справедливата методика за индексация в резултат на инфлация. Ето защо инфлационният риск следва да се счита обезпечен именно от датата на депозиране на предложението за изпълнение, а не от датата на сключването на договора за обществена поръчка или от датата на потвърждаване на валидността на офертата. Същата следва да се счита за потвърдена, при всички нормативни условия и основания за изменение на договор за обществена поръчка, уредени в ЗОП. Потвърждаването на офертата не съставлява депозиране на оферта и не следва да</p>		
--	--	---	--	--

	<p>се приравнява към депозиране на оферта.</p> <p>По този начин Io е стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата, независимо дали е налице или не удължаване срока на валидност на съответната оферта.</p> <p>III. § 3 от проекта:</p> <p>1. Сдружението предлага текстът на ал. 1 на новата разпоредба на чл. 4а от методиката да се измени, както следва:</p> <p><i>„Чл. 4а. (1) В 50-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи.“</i> Съображенията за това са следните:</p> <p>От текста на коментирана ал. 1 е видно, че двете страни по съответен договор следва да съставят междинен тримесечен отчет, т.е. страните следва да са постигнали съгласие по него. На практика, това означава изпълнителят по договора за изготви отчета за фактически изпълнените през съответното тримесечие работи, като приложи към него съответните актове и протоколи по Наредба № 3 и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение,</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба № 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p>
--	--	----------------------	--

	<p>удостоверяващи извършване на дейностите. Тези други доказателства биха били декларации за съответствие, за експлоатационни показатели, сертификати за произход, протоколи за изпитвания. След комплектоването на всички документи възложителят следва да има време за преглед на изготвения отчет и представените документи. Като се вземе предвид горепосоченото, сроковете, в които съответни лаборатории издават протоколи за определени изпитвания и разумния период за проверка от страна на възложителя 30-дневният срок се явява недостатъчен за съставяне на междинен тримесечен отчет за целите на индексацията.</p> <p>2. Сдружението предлага текстът на изречение второ на ал. 4 на новата разпоредба на чл. 4а от методиката да се измени, както следва:</p> <p><i>„Получената стойност по предходното изречение се намалява със стойността на други изменения в цената на изрично определени стоки, материали или строително - монтажни работи в резултат на инфлация, съгласно клаузите на договора или рамковото споразумение.“.</i></p> <p>Съображенията за това са следните:</p> <p>Тъй като най-вероятно мотивите на вносителя за включване на коментирания текст в горепосочената разпоредба са продиктувани от наличието на договорни разпоредби в договор за обществена поръчка, съгласно които при увеличение на цените на конкретно определени в същия видове стоки, материали или СМР се увеличава съответно и</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>В случай че предварително са изрично определени стоките, материалите или строително-монтажните работи, чиито цени подлежат на изменение в резултат на инфлация съгласно клаузите на договора или рамковото споразумение, то тези клаузи ще имат ограничено действие спрямо договорния предмет, като прилагането им ще бъде изключително трудно.</p>
--	---	----------------------	--

	<p>договорната цена по фиксирания в съответния договор механизъм, то логично е стойността на подобно изменение да бъде извадена от стойността, изчислена по реда на методиката.</p> <p>Предложената от вносителя редакция на коментирания текст показва, че след като се говори за „други изменения в цената на стоки, материали или строително-монтажни работи в резултат на инфлация, определени съгласно клаузите на договора или рамковото споразумение“, позволява тълкуване, съгласно което се касае за хипотези, в които в самия договор или рамково споразумение фигурира клауза, съдържаща друг механизъм (различен от методиката), по който да се изменя цената на стоки, материали или строително-монтажни работи в резултат на инфлация. Ако се касае за такива случаи обаче, то тогава предложеният текст е лишен от смисъл, тъй като възложителят ще бъде обвързан да приложи предвидения в договора механизъм, а не методиката.</p> <p>Ето защо и с цел прецизност и предотвратяване възможността за тълкуване, Сдружението счита за целесъобразно да бъде направена редакция в изречение второ на ал. 4 на новата разпоредба на чл. 4а от методиката, съобразно направеното предложение в т. III.2 от това становище.</p> <p>IV. § 5 от проекта:</p> <p>Сдружението предлага от текста на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби да отпадне предложеното</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Текстът е отпаднал.</p>
--	--	-------------------	----------------------------

		<p>допълнение, а именно:</p> <p><i>„В случай на удължаване на срока на валидност на офертата се прилага индексът към датата на удължаването на валидността на офертата.“</i></p> <p>Съображенията за това са следните:</p> <p>В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, съответният участник/избран изпълнител не променя предложените от него цени (същият няма подобно право), а декларира, че продължава да бъде обвързан от същите за нов период. До подобни случаи често се стига поради процедури по обжалване на обществени поръчки, липса на осигурено финансиране, неприключили отчуждителни процедури и т.н. - все обстоятелства, които са извън отговорността на участника/изпълнителя. Ето защо, в съответствие с икономическата логика и принципа на добросъвестност и именно с цел избягване възможността едната страна да се облагодетелства неоснователно за сметка на другата, в тези случаи отправна точка следва бъде датата на подаване на офертата, независимо дали е налице или не удължаване срока ѝ на валидност.</p> <p>V. Сдружението предлага в проекта да бъдат включени разпоредби, уреждащи механизма за изменение на цената и на договорите за обществена поръчка за проектиране, както и за изпълнение на дейностите по чл. 166, ал. 1 от ЗУТ.</p> <p>Съображенията за това са следните:</p> <p>Участниците в строителството са посочени в чл. 160, ал. 1</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предложението е извън предмета на Методиката.</p>
--	--	--	----------------------	--

	<p>от ЗУТ. Понастоящем методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация урежда единствено случаите на изменение на договорната цена на договор за строителство, а по отношение на останалите двама участници в строителството (проектантът и консултантът) е налице празнота в законодателната уредба. Последното нарушава принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и по-специално тези за свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и произтичащите от тях принципи на равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност.</p> <p>Участниците в процеса на строителството са лица, чиито правен статут е стриктно регламентиран. Взаимоотношенията между участниците в строителния процес са също нормативно регламентираны. Строителната дейност в Република България е основана на пазарните принципи при съблюдаване на императивните правила на закона и инженерните правила с цел защита на обществените интереси. Основната и генерална цел е изграждането на законосъобразни строежи, които отговарят на нормативните изисквания към строежите съгласно чл. 169 и сл. ЗУТ. Всеки един от участниците в строителния процес осъществява различна функция, в различно време, с различно значение и последици. Следва да се има предвид, че проектантът извършва авторски надзор до приключване на строителството. Дейностите по чл. 166 от ЗУТ от страна на</p>		
--	--	--	--

	<p>консултанта продължават до въвеждането в експлоатация на съответния строеж. Всеки от участниците при реализацията на строителството преследва свои конкретни стопански цели. Взаимоотношенията в строителния процес имат правен характер. Може да се уточни, че тези взаимоотношения са във връзка с осъществяването на правни и фактически действия, чрез които се изпълнява фактически конкретното строителство, но не може да се каже, че взаимоотношенията имат фактически характер. Потвърждение на това становище се открива в нормата на чл. 160, ал. 2 ЗУТ - „Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договор”. В теорията това обстоятелство вече е дефинирано като принцип на равнопоставеност между участниците.</p> <p>Безспорно е, че инфлационните процеси оказват влияние върху цената на съответна стока и/или услуга, в това число и на услугите по чл. 166 и чл. 162 от ЗУТ. Макар цената на договорите за предоставяне на посочените услуги да са формирани почти изцяло от цената на труда, то неминуемо трайно нарастващата инфлация през последните почти три години в резултат на пандемията от COVID-19 и военния конфликт в Украйна се отразява и на цената на труда. Налице е значително повишение цените на горивата, електрическата енергия и транспорта. Условието буквално станаха непазарни. Това естествено води до повишаване на цената на труда. Безспорно е, че себестойността на дейностите по чл. 166 от ЗУТ и по проектиране се формира основно (90 %) от цената на труда. Статистиката на големите световни борси,</p>		
--	--	--	--

както и докладите на Европейската комисия показват, че този процес не може да бъде определен като временна и краткосрочна тенденция, нито пък представлява местен феномен. Касае се за значително поскъпване цените на материали, суровини и енергия в световен мащаб, което се отразява на качеството на живот и е довело до увеличаване на разходите на работодателите за труд, респ. покачване на средната брутна работна заплата в Република България, в това число и за заетите в сектор “Професионални дейности и научни изследвания“, съгласно КИД- 2008:

Средна брутна работна заплата на наетите лица по служебно и трудово правоотношение по години

2019г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	към 06.2023 г.
1808,58	1949,00	2090,75	2375,42	
ЛВ.	ЛВ	ЛВ.	ЛВ	2605,83 ЛВ.

Предвид гореизложеното, Сдружението счита за справедливо в методиката да се въведе механизъм за изменение на цената договорите за проектиране и договорите за услуги по чл. 166 от ЗУТ в строителството, като предлага следните допълнения и изменения в проекта:

1. В чл. 1, т. 1 от методиката думите „за строителство“ да се заменят с думите „в строителството“.
2. Да бъде променено наименованието на Глава първа от методиката, както следва: „*ИЗМЕНЕНИЕ НА ЦЕНАТА НА*

	<p><i>ДОГОВОР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА И РАМКОВО СПОРАЗУМЕНИЕ В СТРОИТЕЛСТВОТО“.</i></p> <p>3. Да се създаде нов чл. 3а, както следва:</p> <p><i>„Чл. 3а. (1) За изменение цената на договор за проектиране или на договор за извършване на дейности по чл. 166 от ЗУТ се прилагат тримесечните индекси на общите разходи на работодателите за труд, които се публикуват всяко тримесечие на интернет страницата на Националния статистически институт (НСИ) - „Индекс на общитеразходи наработодателите за труд“, за Код по КИД2008 -М. „Професионални дейности и научни изследвания“ за периода след 01.01.2020 г.:</i></p> <p><i>https://www.nsi.hghg.coHlenl3936/%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%DB%81-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4</i></p> <p>(2) Размерът на изменението на цената на Договор за проектиране или на Договор за извършване на Дейности по чл. 166 от ЗУТ в резултат на инфлация се определя по</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Методиката е издадена на основание чл. 117а от ЗОП, съгласно който нейното приложно поле е ограничено до изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основни стоки и материали, които формират стойността на договора, се извършва.</p>
--	---	----------------------	---

		<p>формулата:</p> $K_n = [(I_n - I_o)/I_o] * 100 * T_n, \text{ където:}$ <p>K_n е изразената в проценти стойност, приложима към подлежащите на изменение цени по Договора (закръглена до втори знак след десетичната запетая);</p> <p>I_n - стойността на индекса за тримесечието, в което са изпълнени дейностите по договора, определени в междинния тримесечен отчет, съгласно чл. 4б. По отношение на авансови плащания I_n е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане.</p> <p>I_o - стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата. В случай на последващо индексирание I_o е стойността на индекса към последно приложено изменение.</p> <p>T_n е тежестен коефициент за Тежест на труда в себестойността на различните услуги по чл. 166 от ЗУТ и на дейностите по проектиране. T_n е 80%.“.</p> <p>Да се създаде нов чл. 4б, както следва:</p> <p>„Чл. 4б (1) В 50-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за проектиране или по договор за извършване на дейности по чл. 166 от ЗУТ съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предложението е извън предмета на Методиката.</p>
--	--	---	----------------------	--

		<p>стойността на извършените през тримесечието дейности.</p> <p>(2) Към отчета по ал. 1 се прилагат доказателства съгласно договора, удостоверяващи извършване на дейностите.</p> <p>(3) От общата стойност на отчета по ал. 1 се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно условията на договора.</p> <p>(4)Изменението на цената на договора за съответното тримесечие се изчислява чрез прилагане на корекционния коефициент (Кп), изчислен съгласно чл. 3а, към нетната стойност на съответния междинен тримесечен отчет (след приспадане на сумите по ал. 3). Получената стойност по предходното изречение се намалява със стойността на други изменения в цената в резултат на инфлация, определени съгласно клаузите на договора.“.</p> <p>5. Разпоредбата на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби да се измени, както следва:</p> <p>„Дата за определяне стойността на строително-монтажни работи, проектиране и дейности по чл. 166 от ЗУТ предмет на изменение на формиране на стойността на договор и рамковото споразумение, е датата на офертата за участие в обществена поръчка, но не по-рано от 31.12.2020 г. В случай на подадена оферта преди 01.01.2021 г., то тогава се прилага индексът за 31.12.2020 г.“</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предложението е извън предмета на Методиката.</p>
--	--	--	----------------------	--

		<p>6. Разпоредбата на § 4 от Преходните и заключителни разпоредби да се измени, както следва:</p> <p><i>„На изменение подлежат цените за извършени дейности, приети след 30.06.2021 г. по договори за обществени поръчки и рамкови споразумения в строителството“.</i></p>	Приема се.	Текстът е редактиран.
8.	„ТЕРНА АКЦИОНЕРНО ТУРИСТИЧЕСКО , ТЕХНИЧЕСКО И КОРАБОПЛАВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО - КЛОН БЪЛГАРИЯ“	<p>I. По § 1 от проекта:</p> <p>Предлагаме текстът на новата ал. (3) в чл. 1 на методиката да отпадне. Съображенията ни за това са, че не считаме, че при сега действащата Методика е налице нееднозначен подход при определяне изменението на цената по договора, което да обуславя въвеждането на това ограничение. Прилагането на методиката по никакъв начин не облагодетелства изпълнители, които са в забава по причини, за които отговарят, тъй като и приложимото законодателство и съответният договор ясно определят отговорността от забавеното изпълнение - чрез предвиждане на съответни гаранции за изпълнение, неустойки при виновно неизпълнение, предсрочно прекратяване на договора и т.н. На следващо място, въвеждането на такова ограничение, неминуемо ще доведе до допълнителни забавяния поради финансови проблеми, които ще възникнат в резултат на значителното увеличение на цената на основните стоки и материали от една страна и невъзможността да се приложи ценова индексация за определни договори, от друга страна. Въвеждането на такова условие на практика няма да минимизира закъсненията, а напротив ще ги удължи, в някои</p>	Приема се.	Текстът е редактиран.

	<p>предложение, са предложили цена с глобална сума, като същата не подлежи на промяна или ревизия по време на изпълнението на договорите си.</p> <p>III. По § 3 от проекта:</p> <p>1. По отношение на текста на чл. 4а. (1), който предвижда „В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи.“ Считаме, че думата „количеството“ следва да бъде изключена от посочения текст, тъй като в договорите за железопътно строителство е предвидена обща сума като цена за изпълнение на всички дейности (цена с глобална сума), без да има посочване на количествата с единични цени за тях. В договорите за железопътно строителство, при предаване на извършени дейности на Възложителя във връзка с плащанията, съответно би трябвало да се отчита само техният вид и стойност съгласно описанията в дейностите по ключови събития (ДКС) от предадения анализ на разбивката на цена от всеки железопътен Изпълнител, поради което количества са неприложими при договорите за железопътно строителство.</p> <p>2. Предлагаме текстът на ал. 2 към чл. 4а от проекта да</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Не се приема.</p>	<p>Предложението не е достатъчно мотивирано.</p> <p>Разпоредбата на ал. 2 от проекта на акт урежда изискване за представяне на</p>
--	---	---	--

		<p>бъде променен както следва:</p> <p>„Към отчета по ал. 1 се прилагат съставените протоколи или други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите.“</p> <p>Съображенията за предложената редакция са, че Актовете и протоколите съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. не могат да се използват като доказателство към тримесечния отчет, посочен в чл.4а, ал.1, тъй като анализът на Разбивката на цената на всеки договор е различен в зависимост от предложението на всеки Изпълнител. Нещо повече, договорите за железопътно строителство предмет на междинни плащания включват изпълнени дейности съгласно описанията в дейностите по ключови събития (ДКС) от предадения анализ на разбивката на цена от всеки железопътен Изпълнител, за които не се предвижда и съответно не е възможно да се съставят актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. Ако текстът на ал. (2) на чл.4а бъде приет в тази му редакция, за съществен брой изпълнители по договори за строителство това би довело до невъзможност да получат законово предвидената ценова индексация.</p> <p>3. На следващо място предлагаме текстът на ал. 3 към чл. 4а от проекта изцяло да отпадне. Както беше посочено тук по-горе, сумата на авансовото плащане, направено по договор за обществена поръчка не се използва от Изпълнителите изцяло в деня на получаването ѝ, а се разходва поетапно и частично през</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>съответен акт или протокол съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г., единствено когато такъв акт следва да бъде издаден съгласно същата наредба.</p> <p>В ал. 3 е уредена възможност за приспадане на част от предоставените авансови плащания, подлежащи на</p>
--	--	---	----------------------	---

		§3 от преходните и заключителни разпоредби, текстът „В случай на удължаване на срока на валидност на офертата се прилага индексът към датата на удължаването на валидността на офертата.“ следва да отпадне, тъй като Изпълнителите са предложили цена с глобална сума, когато са подали офертите си и не могат да я променят или ревизират по време на изпълнението на Договорите си.		
9.	АСОЦИАЦИЯ НА КОНСУЛТАНТ СКИТЕ ДРУЖЕСТВА В ИНФРАСТРУК ТУРНОТО СТРОИТЕЛСТ ВО	Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на МС от 2022г., регламентира единствено начина за изменение на цената на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет строителство и дейности, свързани с доставка на природен газ и топлинна енергия и/или електроенергия. Въпросната методика не засяга индексацията на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет предоставяне на консултантски услуги, проектиране, извършване оценка на съответствието на инвестиционни проекти и упражняване на строителен и авторски надзор, което според нас представлява сериозен законодателен пропуск, тъй като цитираните услуги са важна и неотменна част от строителния процес. Като се има предвид, че обекти на обществени поръчки са както строителството и доставките, така и предоставянето на услуги, а също и фактът, че Проектантът и Консултантът са важни участници в строителния процес, липсва логика за въвеждане на ограничение за индексация само за случаите, в	Приема се по принцип.	Предложението е извън предмета на Методиката.

		<p>които се касае за договор или рамково споразумение за строителство.</p> <p>Считаме за необходимо изработване и приемане на Методика за изменение на цените на договори за обществени поръчки и рамкови споразумения с предмет извършването на консултантски услуги в строителството, на основание чл. 117а, ал.1 от ЗОП, имайки предвид важността и обществената значимост на строителните обекти, особено инфраструктурните такива.</p> <p>Асоциацията на консултантските дружества в инфраструктурното строителство предлага в проекта за изменение на Методиката да бъдат включени разпоредби, уреждащи механизма за изменение на цената на договорите за обществена поръчка за проектиране, както и за изпълнение на дейностите по чл. 166, ал. 1 от ЗУТ. Съображенията за това са следните:</p> <p>Участниците в строителството са посочени в чл. 160, ал. 1 от ЗУТ. Понастоящем Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация урежда единствено случаите на изменение на договорната цена на договор за строителство, а по отношение на останалите двама участници в строителния процес (проектант и консултант) е налице празнота в законодателната уредба. Последното нарушава принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и по-специално тези за свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и произтичащите от тях принципи на равнопоставеност и недопускане на</p>		
--	--	--	--	--

	<p>дискриминация, свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност.</p> <p>Всеки един от участниците в строителния процес осъществява различна функция, в различно време, с различно значение и последици. Следва да се има предвид, че Проектантът извършва авторски надзор до приключване на строителството. Дейностите по чл. 166 от ЗУТ от страна на Консултанта продължават до въвеждането в експлоатация на съответния строеж. Всеки от участниците при реализацията на строителството преследва свои конкретни стопански цели. Взаимоотношенията в строителния процес имат правен характер.</p> <p>Безспорно е, че инфлационните процеси оказват влияние върху цената на съответната стока или услуга, в т.ч. и на услугите по чл. 166 и чл. 162 от ЗУТ. Макар цената на договорите за предоставяне на посочените услуги да се формира значително изцяло от цената на труда, то неминуемо трайно нарастващата инфлация през последните почти три години в резултат на пандемията от COVID-19 и военния конфликт в Украйна се отразява и на цената на труда. Налице е значително повишение цените на горивата, електрическата енергия и транспорта. Това съществено води до повишаване на цената на труда. Условието буквално станаха непазарни. Статистиката на големите световни борси, както и докладите на Европейската комисия показват, че този процес не може да бъде определен като временна и краткосрочна тенденция, нито пък представлява местен феномен. Касае се за значително поскъпване цените на материали, суровини и</p>		
--	--	--	--

	<p>енергия в световен мащаб, което се отразява на качеството на живот и е довело до увеличаване на разходите на работодателите за труд, респективно покачване на минималната и средната брутна работна заплата, в т.ч. и за заетите в сектор „Професионални дейности и научни изследвания”, съгласно КИД-2008.</p> <p>Общозвестно е, че срокът за предоставяне на консултантски услуги по договори за обществени поръчки обичайно е свързан със срока за изпълнение на строително-монтажните работи на съответния обект. Често и дори почти винаги при започване изпълнението на СМР се установяват проблеми от различно естество, които изискват допълнително проектиране, изготвяне на ново техническо решение за части от обекта или промяна на обема и вида на договорените строителни работи. Това води до продължителна забава на процеса на строителството, която не се дължи на действия или бездействия на Консултанта, но рефлектира в значителна степен на предоставяните от него консултантски услуги, тъй като в резултат на забавата на строителството същите следва да бъдат предоставяни за удължен срок, надвишаващ с 40-50 % прогнозния срок, заложен в договора. Индексацията на цените на договорите за консултантски услуги по ЗОП е проблем, нуждаещ се от незабавно уреждане по житейски справедлив и обоснован начин, тъй като мобилизацията и поддържане на екип от експерти съобразно сключените консултантски договори за непрекъснато удължавани срокове по независещи от изпълнителите причини генерира за тях огромни</p>		
--	---	--	--

непредвидени разходи за трудови възнаграждения и осигуровки, които представляват реална опасност за бъдещата търговска дейност на фирмите.

Изхождайки от обстоятелството, че цената на консултантската дейност е пряко зависима от размерите на трудовите възнаграждения, възможен критерий за индексация на възнагражденията по консултантските договори е изменение на договорените възнаграждения в съответствие с ръста на минималната работна заплата (МРЗ) за страната. Видно от приложената таблица за последните четири години е налице значително увеличение на МРЗ, което се е отразило на разходите на консултантите по сключени договори:

Минимална работна заплата за страната по години в лева						
Год.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
лева	560	610	650	710	780	933

Предвид гореизложеното, Асоциацията счита за справедливо в Методиката да се въведе механизъм за изменение на цената на договорите за проектиране и договорите за услуги по чл. 166 от ЗУТ в строителството, като предлага следните допълнения и изменения в проекта:

1. В чл. 1, т. 1 от Методиката думите „за строителство” да се заменят с думите „в строителството

Не се приема.

Предложението е извън предмета на Методиката.

		<p>2. Да бъде променено наименованието на Глава Първа от Методиката, както следва: „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение в строителството</p> <p>3. Да се създаде нов чл. За, както следва:</p> <p>Чл. За. (1) За изменение цената на договор за проектиране или на договор за извършване на дейности по чл. 166 от ЗУТ се прилага минималната работна заплата за страната, определена с Постановление на Министерски съвет, за периода след 01.01.2020 г.</p> <p>(2) Размерът на изменението на цената на договор за проектиране или на договор за извършване на дейности по чл. 166 от ЗУТ в резултат на инфлация се определя по формулата:</p> <p>$K_n = [(I_n - I_0)/I_0] * 100$, където:</p> <p>$K_n$ е изразената в проценти стойност, приложима към подлежащите на изменение цени по договора (закръглена до втори знак след десетичната запетая);</p> <p>I_n - стойността на Минимална работна заплата за страната за тримесечието, в което са изпълнени дейностите по договора, определени в междинния тримесечен отчет, съгл. чл. 46. По отношение на авансови плащания I_n е стойността на Минимална работна заплата за страната към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане.</p> <p>I_0 - стойността на Минимална работна заплата за страната към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или</p>		
--	--	---	--	--

	<p>датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата. В случай на последващо индексирание I_0 е стойността на Минимална работна заплата за страната към последно приложено изменение. ”</p> <p>4. Да се създаде нов чл. 46, както следва:</p> <p>„ Чл. 46 (1) В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за извършване на дейности по чл. 166 от ЗУТ съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочва видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието дейности.</p> <p>(2) Към отчета по ал. 1 се прилагат доказателства съгласно договора, удостоверяващи извършване на дейностите.</p> <p>(3) От общата стойност на отчета по ал. 1 се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно условията на договора.</p> <p>(4) Изменението на цената на договора за съответното тримесечие се изчислява чрез прилагане на корекционния коефициент (Кп), изчислен съгласно чл.3а, към нетната стойност на съответния междинен тримесечен отчет (след приспадане на сумите по ал. 3. Получената стойност по предходното изречение се намазва със стойността на други изменения в цената в резултат на инфлация, определени съгласно клаузите на договора”.</p> <p>5. Разпоредбата на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби да се измени, както следва: Дата за определяне</p>		
--	---	--	--

	<p>стойността на строително-монтажни работи, проектиране и дейности по чл. 166 от ЗУТ, предмет на изменение на формиране на стойността на договор и рамковото споразумение е датата на офертата за участие в обществена поръчка, но не по-рано от 31.12.2020 г. В случай на подадена оферта преди 01.01.2021 г., то тогава се прилага индексът за 31.12.2020 г.</p> <p>6. Разпоредбата на § 4 от Преходните и заключителни разпоредби да се измени, както следва:</p> <p>„На изменение подлежат цените за извършени дейности, приети след 30.06.2021 г. по договори за обществени поръчки и рамкови споразумения в строителството ”.</p> <p>Предвид изложеното, считаме за справедливо и неотложно решаването на въпроса с индексацията на цената на договорите за консултантски и проектантски услуги, което може да бъде извършено по определена методика, на база увеличението на минималната работна заплата, като се има предвид, че основен фактор при определянето на цената по тези договори е възнаграждението/цената на труда на висококвалифицираните специалисти от екипа, който упражнява строителен надзор, съответно авторски надзор на обекта. Друга възможност за определяне размера на индексацията, при липса на одобрена за това методика, е създаването на правна възможност за определянето ѝ от страните по договорите за обществени поръчки и рамкови споразумения, въз основа на представени за това доказателства.</p> <p>Нашето предложение е Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на МС от 2022г. (обн, ДВ. бр.78 от 2022г.) да бъде допълнена, като в нея бъде включена методика за</p>		
--	--	--	--

		индексация на цената на договорите за консултантски и проектантски услуги, с оглед постигане целите и духа на закона, а именно равенство и недопускане на дискриминация.		
10.	НСОРБ	<p>Във връзка с проект на ПМС за изменение и допълнение на Методика за изменение на цената на договор за обществена поръчка при инфлация и след проведено писмено проучване на мнението на общините, представяме на Вашето внимание следното становище:</p> <p>1. По § 1, за чл. 1, създаване на нова ал. 3 „Методиката не се прилага по отношение на строително-монтажни работи и доставки, извършени след като изпълнителят на договора или рамковото споразумение е изпаднал в забава поради причини, за които отговаря.“</p> <p>Предлагаме новата ал. 3 да отпадне.</p> <p>Мотиви: Във всеки договор за обществени поръчки са предвидени различни механизми за санкции и неустойки относно забава в изпълнението. В новата норма се залага една допълнителна неустойка, която не е разписана в договорите и това може да доведе от една страна до значителна промяна във вече подписаните договори за обществени поръчки, а от друга до двойно санкциониране на изпълнителя.</p> <p>2. По § 2, за чл. 4, относно показател Ю, който е: „стойността на индекса към 31.12.2020 г. за оферти, подадени преди 31.12.2020 г. или датата на съответното тримесечие, в което е подадена офертата. В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, Ю е стойността на индекса към датата на удължаване на</p>	<p>Приема се частично.</p> <p>Приема се.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p> <p>Текстът е редактиран.</p>

		<p><i>валидността на офертата. В случай на последващо индексирание, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение.“</i></p> <p>2.1. Предлагаме да отпадне добавения нов текст със следното съдържание: <i>"В случай на удължаване на срока на валидност на офертата, Io е стойността на индекса към датата на удължаване на валидността на офертата."</i></p> <p><u>Мотиви:</u> До удължаване на валидността на офертата понякога се стига поради забавена тръжна процедура, обжалване на обществената поръчка, липса на финансиране и др. причини, които не са в пряка отговорност на изпълнителя. При случай на необходимост от удължаване на валидността, изпълнителят няма право да промени своята оферта, а само да декларира същите за нов период от време или да оттегли офертата си. Обстоятелства външни за изпълнителя за удължаване, се прехвърлят към него като негативи, лишавайки го от правото на корекционен коефициент за периода от датата на подаване на оферта до датата на нейното удължаване.</p> <p>2.2. Предлагаме промяна в първоначално обнародвания текст: <i>„В случай на последващо индексирание, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение.“</i></p> <p><u>Мотиви:</u> От настоящата практиката по прилагане на Методиката се констатира, че контролните органи в страната тълкуват различно горесцитирания текст. В тази връзка</p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Текстът е редактиран.</p>
--	--	--	----------------------------	------------------------------

	<p>предлагаме неговото допълване по следния примерен начин: <i>„В случай на последващо индексирание на същите видове СМР, Io е стойността на индекса към последно приложено изменение“</i> или текстът да отпадне.</p> <p>3. По § 3, за създаването на нов чл. 4а, ал. 1, предлагаме допълване на нормата по следния начин:</p> <p><i>„Чл. 4а. (1) В 30-дневен срок от <u>публикуване на индекса</u> за календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи“.</i></p> <p><u>Мотиви:</u> Предложението е с цел прецизиране на текста.</p> <p>4. Считаме и че при възможност, към Методиката могат да се допълнят и разпоредби за индексирание на договорите за доставки и услуги. В този смисъл е новият чл. 117а от ЗОП, който се отнася за всички видове обществени поръчки.</p> <p><u>Мотиви:</u> Общините има редица дългосрочни договори за услуги и доставки, при които съществено са увеличени цените на основните стоки и материали и съответно те следва да бъдат индексирани. Такива например са договорите за сметосъбиране, договорите за експлоатация, мониторинг и поддръжка на регионалните общински депа, дългогодишни</p>	<p>Не се приема.</p> <p>Приема се по принцип.</p>	<p>Целта на междинния тримесечен отчет е установяване видът, количеството и стойността на извършениет СМР, а не стойността на индексацията.</p>
--	--	---	---

		<p>договори за доставка на обзавеждане и оборудване във връзка са предоставянето на социални услуги и др.</p> <p>5. Предлагаме да се обмисли възможността за добавяне на разпоредби, съгласно които индексацията да е възможна при осигуряване на финансиране от страна на възложителя. В противен случай, договорът или рамковото споразумение, да могат да бъдат прекратени, без това да се тълкува като неизпълнение на някоя от страните – изпълнител или възложител.</p> <p>В допълнение и с оглед недопускане на прекратяване дейностите по сключени договори и рамкови споразумения за строителство, считаме за подходящо на национално ниво да бъде създаден финансов механизъм, който да бъде ползван от всички публични възложители и който да позволи практическо приложение на Методиката.</p>	Приема се по принцип.	
11.	Американска търговска камара в България	<p>1. Момент към, който се калкулира индексацията - чл. 1, ал. 2 от Проекта</p> <p>Съгласно текста на новата ал. 2 на чл. 1 „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента на фактическото им извършване“. Считаме, че така фиксираният момент на изменение цената на съответния договор би създавал определени практически пречки и затруднения. По-конкретно, предложеният Проект не създава механизъм за определяне и установяване на</p>	Не се приема.	<p>Нееднозначният подход при определяне размера на изменението на цената на основни стоки и материали, формиращи стойността на договор за обществена поръчка и рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация, налага изменение на Постановление № 290 на Министерския съвет от 2022 г. Цели се постигане преодоляване на различията при прилагането</p>

	<p>конкретните стойности на извършените разходи за стоки и материали. Нещо повече, в Проекта съществува вътрешно противоречие, доколкото ал. 2 на новосъздадения чл. 4а предвижда, че „Към отчета по ал. 1 се прилагат съставените актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г., както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите“. Актовете по Наредба № 3 се съставят по повод не само извършването, но преди всичко приемането на вече изпълнените работи, т.е. именно удостоверяването и приемането на извършените СМР позволява и установяване размера на съответните разходи. В допълнение, визираните актове включват като приложение количествени сметки/отчети, позволяващи точното измерване обема на изпълнените дейности, вкл. обема на вложените стоки и материали. От гореизложеното следва, че именно моментът на приемане на работите е меродавен относно определянето на извършените разходи за основни стоки и материали, формиращи стойността на договора. Наред с горното следва да се отбележи, че към момента на фактическо извършване на работите липсва яснота дали те ще бъдат одобрени и приети от страна на Възложителя, както и в какъв обем - отгук и самата индексация няма как да бъде практически приложена или нейното прилагане би било крайно затруднено и потенциално опорочено. Въз основа на гореизложеното, предлагаме текстът на чл. 1, ал. 2 от Методиката да придобие следната редакция: „Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира съществено увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация, към момента</p>	<p>на методиката във връзка с последиците от увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор за обществена поръчка или рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация. Настоящото изменение има за цел постигане на яснота при прилагане на методиката. Приемането на дейностите по съответния договор като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори за обществени поръчки се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа. Правната възможност извършената работа да бъде приемана през различни периоди от време води до изкривяване на обезщетителния характер на индексацията, както и до неоснователно обогатяване</p>
--	---	---

		<p>на приемането им“.</p> <p>2. Повторно санкциониране според чл. 1, ал. 3 от Проекта На следващо място, предлагаме да отпадне алинея 3 на чл. 1, тъй като така предложеният текст би създавал условия, при които възложителите биха могли да използват недобросъвестно маловажни поводи и причини, с които да поставят изпълнителите по договорите в забава, в резултат на което да откажат прилагане на методиката. Цитираният текст е незаконосъобразен, доколкото въвежда ограничения, които не се съдържат в Закона за обществените поръчки. Освен това, всеки един договор съдържа клаузи за санкциониране на Изпълнител при забава в изпълнението на възложените му работи. Разглежданата разпоредба от Проекта на практика съставлява втора санкция за изпълнителя за едно и също деяние.</p> <p>3. Регулиране на отказ за индексация от страна на възложител.</p> <p>В този смисъл, в случай че съществува причина, поради която възложителите не могат да приложат Методиката, предлагаме да бъде добавен текст, чрез който</p>	<p>Приема се частично.</p> <p>Не се према.</p>	<p>в някои случаи. Поради тази причина с настоящото изменение критерият се променя, като за нуждите на индексацията се прилага индексът към тримесечието, в което дейностите по съответния договор са фактически извършени.</p> <p>Текстът е редактиран.</p> <p>Методиката няма задължителен характер, тя се прилага при осигурен финансов ресурс от Възложителя.</p>
--	--	---	--	---

		<p>да се създаде възможност за изпълнителите, при такъв недобросъвестен и немотивиран отказ, да имат правото да прекратят договора или рамковото споразумение.</p> <p>В тази връзка, предлагаме в чл. 1 да бъде създадена нова алинея със следното съдържание: „Отказ от индексация от страна на Възложителя може да служи като основание за прекратяване на договора за обществена поръчка от страна на Изпълнителя, без това да се счита за неизпълнение на Договора от негова страна.“.</p> <p>4. Регулиране на отказ за индексация от страна на възложител</p> <p>Във връзка с разпоредбата на чл. 4а, ал.1 (нова) от Проекта, съобразно която: „В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие, страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи.“, следва да се има предвид, че в действащото законодателство не се съдържат разпоредби, задължаващи възложителите на обществени поръчки да разглеждат и приемат работите, изпълнени от изпълнителите в определен</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предложението е извън предмета на Методиката, а именно изменение цената на договор за обществена поръчка.</p> <p>Клаузите на договора, касаещи прекратяването му са предмет на регулиране от друг нормативен акт и волята на страните обективизирана в договора.</p> <p>Междинният тримесечен отчет се съставя единствено за целите на индексацията и е различен по предмет и правни последици от актовете, съставени по реда на Наредба № 3 от 2003г. за съставяне на актове по време на строителството.</p>
--	--	--	----------------------	--

		<p>срок, нито се предвиждат законови санкции за възложителите в подобни случаи. Има немалко случаи, при които приемането на работите се извършва в срок до 30 или 60 дни. Предлагаме за такива случаи да бъде предоставена възможност за възложителите да изберат една от двете алтернативи - месечни или тримесечни отчети, като възложителите следва да се ръководят от естеството на строителните дейности и съобразно това естество да изберат една от двете алтернативи- месечни или тримесечни отчети, като решението на възложителя следва да залегне в документацията на съответната поръчка, включително в проекта на договор.</p>		
--	--	---	--	--